

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICĚ.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871.—ROČNÍK 44.

OMAHA, NEBR., DNE 26. KVĚTNA 1915.

ČÍSLO 45.

ZAHÁJENÍ VÁLKY ITALSKO-RAKOUSKÉ

Mobilizace armády zahájena byla v neděli. — Rekvirováni povozů a koní započala.

RAKOUSKÝ VPAD ODRAŽEN.
Von Hindenburg povede prý teutonská vojska proti Italům. — Poslední přípravy válečné.

Rakouská vojska překročila italské hranice v sobotu minulého týdne a byla zahájena zpět, dle zpráv římského časopisu Giornale d'Italia. Dle tohoto časopisu generál von Hindenburg, jenž vedl německé voje proti Rusům v Haliči a který dočel několika pozoruhodných vítězství, povede spojenou rakouskou a německou vojska proti Italům. Rakousko samo nevěří již v schopnost svých generálů po tak četných smutných zkušenostech a také svoji novou válečnou kampaň na jihu svěřuje ochotně německému generálu. V sobotu vydány byly vládou italskou mobilizační rozkazy, jež pozatím povolávají do zbraně rezervy pozemního vojska a námořnictva z roku 1876 až 1896. Královský výnos poskytuje ujištění, že Itálie vstoupí do války s více jak 1,000,000 dobře vypraveného vojska. Mobilizace zahájena byla v neděli a dle došlých zpráv postupuje velice rychle. Lid italský je nadšen pro válku a radostně uvítal rozhodnutí italské vlády pro zakročení.

Rakouský vyslanec, baron von Maechio, a německý vyslanec, kníže Buelow, nalézali se v sobotu minulého týdne ještě v Římě, ale konali přípravy k odjezdu. Italský vyslanec ve Vídni, hrabě d'Avarna, opustil kapitol duální monarchie, dle došlých zpráv, v sobotu.

Vojenské úřady převzaly úplnou kontrolu nad italskými železnicemi. Vlaky s vojskem jezdí k pomězi nepřetržitě. Zprávy o pohybech vojska nesmi býti uveřejňovány. Itálie chce prý překvapiti svět rychlým provedením mobilizace. Vláda italská zahájila rekvirování automobilů, povozů a koní pro transportaci. Velké množství automobilů nabídnuto bylo hned v sobotu vládně k dispozici dobrovolně.

V sobotu minulého týdne 200,000 lidí pochodovalo ulicemi Říma a provolávalo slávu Italii a hanbu Rakousku a Německu. Italská vlajka nosena byla v zástupcích a její objevení všude vyvolalo nadšení. V Miláně, Benátkách, Florencii, Neapoli, Janově a v jiných městech odehrávaly se demonstrace podobné.

Gabriel d'Annunzio, slavný italský básník, přihlásil se k námořní službě jako prostý námořník. Přidan bude k vlajkové lodi vévody z Abruzzi, admirála italského loďstva, a psáti bude úřední námořní historii války.

Italský kabinet koná nepřetržitě schůze a uvažuje o posledních přípravách válečných. Král Viktor Emanuel sám pracoval na proklamaci k italskému lidu, v které vysvětleno bylo, proč Itálie chápá se zbraně na ochranu své národní cti.

Dle zpráv z Verony, rakouské kasárny v Roveretu, město v jižním Tyrolsku s 12,000 obyvateli, vyhozeny byly do povětří. Policie zatkla celou řadu Italů, ačkoli nebylo tu žádných důkazů, že Italové jsou za tímto zodpovědní. Válečný stav prohlášen v celé severní Italii.

Jak zpráva z Vídně oznamuje, baron Štěpán Burian z Rájece, rakousko-uherský ministr zahraničních záležitostí, odešel v sobotu minulého týdne italskému vyslanci notu, vyjadřující "bolánské překvapení" nad rozhodnutím Itálie učiniti konec smlouvám trojspolku. Toto překvapení Rakouska je prý tím větší, neboť italská vláda několikrát dala na jovo, že má v úmyslu udrževati, ba i sesilovati

pásky mezi těmito dvěma zeměmi.

Nyní mnoho uvažuje se o tom, jaký vliv asi bude mít vstup Itálie do války na balkánské národnosti. Má se za to, že některé z těchto národností očekávaly, jaké bude rozhodnutí Itálie, a nyní zaujmou k světové válce pevné stanovisko.

Rumunsko dostalo se prý již od Bulharska ujištění, že v tom případě, kdyby Rumunsko rozhodlo se podílet se na válce na straně spojenců a pomáhalo Rusům v útocích na Rakousko, nemusí se obávat útoku se strany Bulharů. — Bulharsko samo má v úmyslu postavit se po bok spojenců, ale svoje útoky vedlo by ovšem proti Turecku.

Řecko také je interesováno ve vývoji událostí a kdyby rozhodlo se pro válku po boku spojenců, obmezilo by svoji činnost nepochoybně na boje o Dardanely a v Malé Asii.

Italsko-rakouská válka prohlášena Z Říma oznámeno bylo minulou nedělí, že italská vláda s nřizením generální mobilizace vydala též zároveň prohlášení války Rakousku, kterážto prohlášení úředně následující den, tedy v pondělí, v platnost vešlo. Zpráva o tom přijata byla v Římě s ohromným nadšením. Kde poprvé voje nepřátelské se srazí, nelze říci. Armáda italská byla značně sesílena a námořnictvo jest rovněž tak ku krvavému dlu připraveno. Podél hranice rakousko-italských pohoří jest veliký počet vojska, kteréž v posledních dnech se zimmichou činnosti pracuje na sesílení opevnění a vše upravuje pro boje dělostřelecké. Poplašné zvěsti docházejí z pohraničních měst italských, dle nichž Italové v Tyrolsku usazení setkávají se s velkými obtížemi při návratu svém do rodné země a v některých případech vůbec byli zatčeni.

Němci zlobí se na Rakousko.

Úřední kruhy německé nemile nesou tvrdošíjnost Rakouské vlády, kteráž nechce vyhověti požadavkům italským a tím Italii ku válce dohnala. Navrhováno již bylo, aby Rakousko samo si své záležitosti s Italii vyřídilo, než německý císař prohlásil, že dal rakouskému císaři, sliib, že v případě války Německo i německý císař budou pomáhati Rakousku proti Italii. Sděluje se, že na hranicích rakousko-italských stojí na 800,000 vojska bavorského a uherského, jehož vrehním velitelem bude, jak již uvedeno, německý generál Hindenburg.

Údės v Terstu.

Velké sdělení panuje v Terstu, rakouském to přístavním městě, nad prohlášením války. Obyvatelstvo z města přehá a luza opuštěné domy drancuje. Dle zpráv z Udine, pohraničního to města italského, jest město Terst úplně v moci policie a vojska. V noci na minulou nedělí nějaká neznámá osoba vyspálala se na věž terstské katedrály a upevnila tam italský prapor, jehož se smjnní vyžadovalo několik hodin práce.

Spojenci varují Turecko před násilnostmi.

Anglie, Francie a Rusko vydaly společně prohlášení následujícího znění: "Během posledního měsíce Kurdové a turecké obyvatelstvo v Armenii dopustili se vraždění Arměňů s vědomím a přispěním tureckých úřadů. Takové vraždění ve velikém udalo se v polovici dubna v Erzerumu, Dertahau, Zeitunu a v celé provincii Cilicii. Nedaleko Vanu obyvatelstvo asi jednoho sta venie bylo povražděno. V samotném městě Van arménská čtvrt byla Kurdij obložena a v tu samou dobu vláda turecká ačila proti bezbrannému a klidně se chovajícímu obyvatelstvu arménskému. Proto vzhledem k těmto novým zločinům páchaným Tureckem na cency jsou vlády spojenecké ohlášiti Vysoké Portě, že za vraždění ta zodpovědnými čini všechny členy turecké vlády právě tak jako její zástupce v krajích oněch."

Čtyry turecké lodi potopeny.

Do Paříže došla v neděli úřední zpráva o potopení dvou torpedových člunů a dvou transportních lodí, z nichž jedna vzešla veliký počet tureckého vojska. Lodi tyto potopeny byly anglickou ponorkou. Dále sděluje se, že dvě turecké divise pod osobním velením německého gen. von Sanderse podnikly zuřivý útok na anglické vojsko nedaleko Kaleb Tepe, než byly s velkými ztrátami odraženy. V jižním obvodu poloostrova anglické vojsko v některých místech je několik jen mil vzdáleno od tureckých opevnění, kteráž prý značně sesílena byla.

Řecký král vážně nemocen.

Konstantin, král řecký, jest vážně nemocen, jsa postíž zánětem pohrudnice. Minulou sobotu provedena byla na něm operace, po níž však stav jeho tak se zhoršil, že po úradě kabinetu a lékařů uznáno bylo za nutné povolati k loži královu specialistu z Berlína. Předseda ministerstva Gounaris vzdal se zamýšlené cesty do Saloniců. Korunní princ Jiří dli v lůžka nemocného otec. Princ Jiří, dle zpráv z Athen docházejících, stojí ve velmi přátelském poměru s bývalým předsedou ministerstva Venizelosem, jenž vzdal se svého úřadu minulý březen, když král Konstantin neschválil s jeho válečným směřením. Princ Jiří jest také, jak známo, nakloněn spojen-ěm.

Ruské náporu odraženy.

Z Vídně oznamuje se, že ruské náporu podniknuté ku konci minulého týdne východně od Jaroslavi a podél horního toku řeky Dněstru v Haliči byly odraženy. Ruské vojsko marně tak snažilo se překročiti řeku Prut nedaleko Bojany a východně od Černovic v Bukovině. V hornatě krajině v obvodu Kielece, zajato bylo na 1,800 Rusů.

Rusové zastavili postup Teutonů.

Dle zpráv z Petrohradu, rakousko-německá vojska, která ohrožovala Přemyšl, nalézají se nyní v defensivě. Bombardování vnějších pevností Přemyšlu již ustalo a Rusové vytlačili leve křídlo nepřítel z Ignatze, východně od řeky San nad Jaroslavem. Dle úřední zprávy ruské, na celé haličské frontě útoky nepřítel stávají se stále slabšími. Rusové, postupující od Visly, zaujali Pyšov a Kamerale na levém břehu dolejšího řeku Sanu. Ztráty Rakusanů a Němců v posledních třech týdnech u dávají se na 140,000. Podřlí se k Rusům udržeti linii na Sanu, jak se zdá pravděpodobně, ústup jejich od původních linií byl více jak 30 mil. Ústup této armády vyvolal nutnost urovnání linií v Polsku a Karpatech a tak rakousko-německá vojska v mnohých místech postoupila, ač byla nucena sváděti těžké boje. Rusové, jak již na jiném místě sdělujeme, ustoupili v dokonalem pořádku za řeku San a jsou nyní na nových pozicích ta silní, že Rakusané a Němci neodvažují se postupovati dále, dokud nedostane se jim posil, které ale, vzhledem k nebezpečí na jihu Rakouska, nebude jim možno poslati. Je pravděpodobně, že Němci a Rakusané nyní zhotoví si linie zákopů za Sanem a budou snažiti se vésti jenom boje za kopové. Rusové po sesílení pokusí se nepochoybně o dobytí strace-ného území. Berlín a Vídeň udávají počet ruských zajatých v západní Haliči na 145,000, ale poslední ruská zpráva tvrdí, že počet zajatých, mrtvých a raněných ruských nepřestoupne číslici 100,000. Na druhé straně ale Petrohrad, jak hořejí již udáno, tvrdí, že nepřítel měl strát 140,000 mužů. Vídeň připustila, že rakousko-německé ztráty byly velké.

Spojenci vítězí na západě.

Němci po svém neúspěchu u Ypres zahájili nápor proti liniím spojenců u Nueve Chapelle, ale dle došlých zpráv všechny jejich útoky byly odraženy anglickým a francouzským vojskem. Němci učiniti několik útoků na anglické linie v těchto místech, ale vždy by-

li odrazení s velkými ztrátami. U La Bassece podarilo se spojencům v několika místech postoupiti, ale německé zprávy tvrdí, že všechny útoky spojenců v těchto místech byly odraženy. Dle všech známek sehybuje se nyní k velké soustředěné bitvě podél anglické fronty od Ypres až k místu, ležícímu západně od La Bassece. Dělostřelecké boje jsou tu v proudu po několik posledních dní. Tyto pro spojenece příznivé zprávy, jakož i zprávy o zastavení teutonůcké postupů na fee Sanu v Haliči, vyvolaly v Londýně a Paříži uspokojení.

Velké železniční neštěstí v Anglii.

V Carlisle v Anglii došla zpráva, že k velkému železničnímu neštěstí došlo na Caledoniánské železnici nedaleko Gretna v sobotu minulého týdne. Došlo tu k srážce tří osobních vlaků, v nichž nalézalo se také vojsko. Odhaduje se, že na 100 osob bylo usmrceno a kolem 300 poraněno.

Srbsko se již vzpamatovalo.

Srbsko použilo klidu v posledních měsících k reorganizaci své armády a oznamuje se, že opět zahájen byl pochod k rakouskému pomezí a proveden bude nový vpád do duální monarchie. Tak se stane, že Rakousko napadeno bude na všech stranách a může očekávati na východě ještě jiného nepřítel a sice Rumunsko, které s Italii má dohodu o společné akci. Rumunsko snaží se co nejrychleji docílit ještě dohody s Řeckem a Bulharskem, kterážto země nepochoybně také postaví se na stranu spojenců.

Švýcarský protest proti podmnožské válce.

Švýcarská vláda rozhodla se poslati Německu protest v válečném potopení parníku Cunardovy linie, Lusitanie, při němž tři švýcarské občany ztratili životy. Vláda švýcarská jenom čeká, jaká bude odpověď Německa na notu Spojených Států, tak aby dle toho řídila směr své procedury. Švýcarská vláda považuje notu presidenta za znamenitou, ale některé švýcarské listy soudí, že není dosti silnou. Švýcarský protest bude míti značnou váhu, neboť za ním bude státi dobře vyzbrojená a vyevičená armáda o 500,000 mužích.

Boje o Dardanely.

Námorní a pozemní operace proti Dardanellám vyvíjejí se, dle zpráv z Londýna a Paříže, uspokojivě. Anglické vojsko na Gallipolském poloostrově důkladně opevnilo svoje pozice a demně znamená drobné postupy. K prudkým bojům dochází nyní při zátoce Sarosk. Vojska spojenců jsou podporována ohněm děl z anglické válečné lodi Queen Elizabeth, jež nalézá se v zátoce. Turci pak podporováni jsou válečnou lodí Sultan Selim, bývalým německým křižníkem Goeben, který nalézá se v moři Marmarském. Pevnost Kilid Bahr byla zničena a zprávy o tom potvrzeny byly i z Athen. Bombardování Nagarckých pevností je v plném proudu. Vzduchoplavci spojenců nepřetržitě vznášejí se nad poloostrovem a vrhají bomby, které způsobily na mnohých místech ohně.

Německý zvěd oběsil se ve vězení.

Jak se z Londýna sděluje, Anton Kuepferle, jenž o sobě tvrdil, že je americký občanem a že bydlí v Brooklyne, a který byl obviněn z vyváděčství a poskytování vojenských informací nepřátelům Anglie, spáchal ve středu minulého týdne sebevraždu v Brixtonském vězení občanem se. Soud s Kuepferlem zahájen byl v úterý minulého týdne v Old Bailey policejním soudě. Předložen bylo veřejně a soudní nástup stále naplněna byla zvědavci. Kuepferle byl obviněn, že napsal dopis na adresu v neutralní zemi evropské, v kterém učinit velmi důležitá sdělení o anglických námořních dispozicích. Dopis zdál se býti velmi důležitým a byl sledován, že mezi řádky ne-

viditelným inkoustem jsou psány v německém jazyku velmi důležité informace. Kuepferle přijel do Liverpoolu dne 14. února a vykášal se průvodním listem, podepsaným sekretářem státu Bryanem a vydaným deset dní před jeho cestou za oceán. Vydával se za obchodníka s vlnou. Z Liverpoolu odebral se do Dublinu a odtud do Londýna, kde zatčen byl dne 16. února. Před svou sebevraždou napsal Kuepferle na tabulku sdělení, že soud řízen byl správně. Přiznal se, že je vojákem, a prohlásil dále, že chce zemříti jako voják a nikoliv na šibenici jako vyzvědač.

Těžká děla proti Rusům.

Rakušané na svůj výboj v západní Haliči, jak tomu nasvědčují podrobné zprávy, nyní docházejí, se dokonale připravili a nechali dopravit v tato místa většinu svých těžkých děl, kteréž jinde nemohli použít. Těžké houfnice rakouské hrály vynikající úlohu v drení době opevněných posic u Tarnova v západní Haliči a jiných místech. — Střely z těchto těžkých děl způsobily Rusům velké ztráty. Vzduchovný tlak projektilů odval ruské opevnění z ostatních drátů a útržky střel vrhány byly na vzdálenost celé míle. Těžké houfnice mohou vysílati střely velice rychle, při dobrém řízení každé dvě minuty. Rakušané a Němci použili poměrněho klidu, panujícího na této části bojiště v posledních týdnech, k výhodnému umístění děl a proto soustředěný výboj hned v prvních dnech přinesl velké úspěchy.

Ruská bitevníce potopena.

Neúřední zpráva z Berlína sděluje, že v Černém moři potopena byla ruská bitevníce Partheleimon s posádkou 1,400 mužů čtářejí. Partheleimon jest jednou ze starších ruských bitevnic; spuštěna byla roku 1897 a vyzbrojena čtyřmi 12-palcovými děly, šestnácti 6-palcovými, čtyřmi 3-palcovými, šesti třiliberskými a pěti rourami torpedovými.

Nezdár spojenců.

Úřední zpráva z Carihradu sděluje, že minulou nedělí nápor francouzských a anglických vojsk na turecké pozice nedaleko Seddul Bahr, na jižním cípu poloostrova Gallipolského, byl odražen. Spojenci prý zanechali na bojišti dva tisíce mrtvých.

Rakouské a německé obchodní lodi.

kterých v italských přístavech se zdržely, byly prohlášeny za zajaté. Cena jich odhaduje se na více jak 100,000,000 franků čilj \$20,000,000.

Rakouský císař

vydal minulou nedělí obsáhlé provolání k vojsku i obyvatelstvu, v němž viní italského krále a jeho vládu z zvěrolomnosti, vyčítá, co vše Rakousko a Německo pro Italii vykonaly, jak jí byly nápomocny a za to vše nyní Itálie pozvedla zbraně své proti Rakousku a Německu, s nimiž po dvaet roků v alianci byla. Ve Vídni prý prohlášení to bylo s jásotem uvítáno a jak sděluje se z Innosti, následky viděnského nadšení nedaly na se dlouhou čekati. Velký zástup lidu shromáždil se před budovou italského vyslanectví, prorazil radami vojska budovu chráněnou, spálil italskému vyslaneci i jeho podřízeným, než konečně přece podarilo se vojsku zástup lidu zatlácti, než do budovy vlastní vniknouti mohli. Oznamuje se dále, že více jak padesát Italů zastřeleno bylo v Tridentu na obvinění z vyváděčství, poněvadž železniční most u Meranu byl vyhozen do povětří. Italský vyslanec se svým štáhem opustil Vídeň v neděli večer. Němečtí a rakouští vyslaneci s úřednictvem svým jakož i ti, kteří ve Vatikánu pověřeni byli, opustili též den Řím, svéříce zastupování velmocí svých španělskému vyslaneci v Římě.

Zprávy nejnovejší.

Z Londýna sděluje se, že italská vláda prohlásila ochotu podepsati co nejdříve smlouvu, dle níž zavazuje se uzavříti mír s Rakouskem a Německem bez vědomí a svolení vlády spojeneckých. Německo prohlásilo válku Italii.

Válka italsko-rakouská není ještě v plném proudu. Na hranicích strhlo se několik menších šarvátek. V pondělí záhy z rána objevily se u italského pobřeží adriatického moře několik rakouských torpedoboreů a torpedovek, jež po dvě hodiny přistávní města bombardovaly, ale mnoho škody nepzpůsobily. V tu samou dobu rakouské vzducholodě a létadla objevila se nad Benátkami, Porto Corsini, Ancona a Gesi, vrhly několik bomb, než byla italskými létadly a palbou děl zahánána dříve, než nějakého úspěchu se dodělaly. U Ancony pokoušely se rakouská létadla zničit hlavní železniční trať, aby přerušeno bylo spojení, než škoda nimi způsobena záhy napravena byla. Italské válečné lodi zahaly pak lodi nepřátelské až k téměř samotné Pulji.

Jak z Londýna se sděluje, jest úmyslem gen. Hindenburga, vrehního velitele rakouských a německých vojsk proti Italii, překvapiti Italii a zkrusiti jí jedinou ranou. Německé sbory s těžkými děly, létadly a zepeliny táhnou již údolím řeky Adize směrem ku Veroně, takže by prvá velká bitva svedena byla přímo ve středu severní Italie. Kdyby podarilo se Hindenburgovi proniknouti až ku Veroně, zabráněno by bylo vojsku italskému postoupiti ku Benátkám, kde rovná poloha kraje velice italskému vojsku nápomocnou by byla.

Z Kodané sděluje se, že po celém Švédsku rozšiřovány jsou tiskopisy, vybízející Švédsko ku prohlášení války proti Rusku. Za příčinu války udává se osvobození a samostatnost Finska.

Rakouská a německá vláda úředně prohlásily, že budou šetřiti neutrality Švýcarska. Londýnským časopisům sděluje se z Bukarešty, že rumunská vláda vyjednává se spojení. Král Ferdinand konal v neděli prohlídku vojska a ta v lidu vzbudila velké nadšení. Německá vláda v práve vydané "bílé knize" popírá, že by německé voje dopouštěly se v Belgii nějakých zločinů, a že to však viní belgieké obyvatelstvo, kněžna, ženy a dívky nevyjímajce, ze zmrazení raněných, vraždění důstojníků v jich bytech a polévání vojáků vařící vodou.

Větší oddíl ruského vojska obsadil min. nedělí město Van v asijském Turecku a tím přispěl k úlevě Arměňů, již tam a v celém okolí na milost a nemilost Turků vydáni byli. Turci odtáhli směrem ku Bitlisu.

Německý císař rozhodnul se zdržeti zaslání odpovědi na americkou notu, pokud rozřešení německého lidu prohlášením války Italii poněkud neočhladne.

Londýnský čas. Exchange Telegraph přimáší zprávu z Oděsy, dle níž byl italský konsul v Carihradu zabit.

Baron Burian se poděkoval.

Zprávy do Říma docházející sdělují, že rakouský ministr zahraničních záležitostí, baron Burian z Rájece se v neděli z úřadu svého poděkoval, poněvadž nepodarilo se mu udržeti přátelský poměr Itálie k Rakousku-Uhersku, což za následek mělo prohlášení války italsko-rakouské. Nástupcem jeho stal se hrabě Tissa. Předchůdce Burianův, hrabě Berchtold, zamítal návrhy Německa, aby Rakousko postoupilo Italii požadovaná území, an tehdejší rakouský vyslanec v Římě, Kratan Mery von Kospa Mere údajoval její hned od počátku války, že Italie války se nosičastní. To samé stanovisko zastupoval baron Burian, jenž rozhodně odmítal návrhy německého vyslance v Římě, prince Buclawa, který radil Rakousku k povolnosti.